

Bank Spółdzielczy w Środzie Śląskiej

Grupa BPS

Informacja
dotycząca ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie
wynagrodzeń i innych informacji podlegających ujawnieniu zgodnie z art. 431- 455
Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26
czerwca 2013r. oraz art. 111a ust. 4 Ustawy Prawo bankowe
według stanu na dzień 31 grudnia 2021r.

Środa Śląska, 2022 r.

Centrala Banku: Bank Spółdzielczy w Środzie Śląskiej ul. Wrocławska 2, 55-300 Środa Śląska
tel. +48 71 317 38 66, fax. +48 71 317 32 23

NIP: 913-00-03-786 REGON: 000510356 e-mail:bank@bssrodasl.pl www.bssrodasl.pl

Spis treści

1.	Wymogi informacyjne zgodne z art. 111a ust.1 ustawy Prawo bankowe	2
1.1.	Informacje ogólne o Banku	2
2	Wymogi informacyjne zgodne z art.111a ust. 4 ustawy Prawo bankowe	2
2.1	Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem	2
2.2	Opis systemu kontroli wewnętrznej	3
2.3.	Opis polityki wynagrodzeń	6
2.4.	Informacja o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń	8
2.5.	Informacja o spełnieniu przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe	8
2.6	Wykaz przedsiębiorców wykonujących na rzecz Banku Spółdzielczego w Środzie Śląskiej czynności, o których mowa w art. 6a ust. 1 i 7 w związku z art. 111b ust.1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1977r. Prawo bankowe	9
3.	Informacje dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym zgodnie z rekomendacją M	9
3.1	Informacja o stratach operacyjnych w podziale na rodzaje zdarzeń	10
4.	Informacje dotyczące zarządzania ryzykiem płynności zgodnie z Rekomendacją P	11
5.	Informacje dotyczące zasad ładu wewnętrznego w bankach zgodnie z Rekomendacją Z	14
5.1	Informacja dotycząca przyjętej Polityki w zakresie zarządzania ryzykiem konfliktu interesów	14
5.2.	Informacja dotycząca maksymalnego wskaźnika stosunku średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym	15
5.3.	Informacja dotycząca minimalnego czasu pracy członków Rady Nadzorczej Banku	15

Załącznik nr 1 Profil ryzyka Banku

Załącznik nr 2 Oświadczenie Zarządu Banku

1. Wymogi informacyjne zgodne z art. 111a ust.1 ustawy Prawo bankowe

1.1. Informacje ogólne o Banku

1. Bank Spółdzielczy w Środzie Śląskiej z siedzibą w Środzie Śląskiej, ul. Wrocławska 2 wpisany jest do rejestru handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej, IX Wydział gospodarczy rejestrowy.
Bank prowadzi działalność na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych, wykonując operacje zarówno w złotych jak i walutach obcych, na terenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, województwa dolnośląskiego zgodnie z postanowieniami Statutu Banku.
2. W 2021 roku BS w Środzie Śląskiej prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej:
  - a) Centrala Banku Spółdzielczego w Środzie Śląskiej – ul. Wrocławska 2 55-300 Środa Śląska,
  - b) Oddział w Malczycach – ul. 1-go Maja 28 55-320 Malczyce,
  - c) Oddział w Miękinii – ul. Kościuszki 41, 55-330 Miękinia,
  - d) Oddział w Udaninie – 55-340 Udanin 82A
  - e) Punkt obsługi Klienta w Lutyni – ul. Kościuszki 44, 55-330 Miękinia,
  - f) Punkt obsługi Klienta w Środzie Śląskiej – ul. Legnicka 25 55-300 Środa Śląska
3. Bank Spółdzielczy w Środzie Śląskiej na dzień 31.12.2021 roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.
4. Bank Spółdzielczy w Środzie Śląskiej zrzeszony jest w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
5. Bank Spółdzielczy w Środzie Śląskiej jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego celem funkcjonowania jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

2. Wymogi informacyjne zgodne z art.111a ust. 4 ustawy Prawo bankowe

2.1 Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem

1. Zgodnie z przepisami ustawy Prawo bankowe Bank posiada system zarządzania, na który składa się system zarządzania ryzykiem, system kontroli wewnętrznej, a także odpowiednia polityka wynagrodzeń. System zarządzania obejmuje procedury anonimowego zgłaszania wskazanemu Członkowi Zarządu, a w szczególnych przypadkach – Radzie Nadzorczej Banku, naruszeń prawa oraz obowiązujących w banku procedur i standardów etycznych.
2. W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, jednostki/komórki organizacyjne oraz pracownicy. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Środzie Śląskiej” przygotowaną przez Zarząd Banku i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku, która podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku wystąpienia znacznych zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.

3. Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele strategiczne dotyczące zarządzania poszczególnymi ryzykami, które są zgodne z założeniami „Strategii działania Banku na lata 2021-2025”.
4. Na podstawie Strategii zarządzania ryzykiem opracowywane są polityki zarządzania ryzykami, definiujące apetyt na ryzyko, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponieść (do każdego ryzyka uznanego za istotne).
5. Akceptowalny poziom ryzyka ustalony jest przez Zarząd Banku oraz zatwierdzony przez Radę Nadzorczą. Przestrzeganie akceptowalnego poziomu ryzyka, podlega monitorowaniu oraz raportowaniu przez komórki organizacyjne Banku dokonujące pomiaru ryzyk występujących w Banku, zgodnie z przedmiotowymi regulacjami i „Instrukcją Sporządzania Informacji Zarządczej w Banku Spółdzielczym w Środzie Śląskiej”.
6. Zatwierdzone przez Zarząd Banku oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku zawarte jest w Załączniku nr 2 do niniejszego dokumentu.
7. Informacja na temat ryzyka zgodna, w której omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarte są w Załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.

2.2. Opis systemu kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje sformalizowany system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i stopnia złożoności działalności Banku, ustanowiony Regulaminem kontroli wewnętrznej zatwierdzonym przez Radę Nadzorczą Banku.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest wspomaganie procesów decyzyjnych przyczyniających się do zapewnienia:

1. Skuteczności i efektywności działania Banku;
2. Wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
3. Przestrzeganie zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
4. Zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;

System kontroli wewnętrznej obejmuje wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku.

W celu zabezpieczenia się przed stratą Bank rozpoznaje, ocenia i kontroluje wszystkie rodzaje ryzyka wynikające z prowadzonej działalności i poprzez proces kontroli zapewnia, by pracownicy Banku pracowali w sposób wydajny i uczciwy realizując cele i ustalone zadania.

W celu prezentowania wiarygodnych sprawozdań finansowych i nadzorczych, system kontroli wewnętrznej zapewnia rzetelne ich przygotowanie w oparciu o księgi prowadzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości.

W celu podejmowania prawidłowych decyzji nadzorczych, system kontroli wewnętrznej weryfikuje jakość i kompletność sporządzonej w Banku informacji zarządczej.

System kontroli wewnętrznej chroni zasoby Banku, zapewnia wysoką, jakość i niezawodność informacji oraz zgodność działania z przepisami prawa, a także eliminuje występowanie nieprawidłowości i błędów. System kontroli wewnętrznej identyfikuje i ocenia istotne czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, które mogą niekorzystnie wpłynąć m.in. na adekwatność kapitałową, rentowność operacji, wiarygodność sprawozdawczości, przestrzeganie przepisów i regulacji wewnętrznych.

System kontroli wewnętrznej obejmuje całą działalność Banku. W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank powołuje:

1. Funkcję kontroli, na którą składa:
    - a. Mechanizmy kontroli realizowane w trakcie wykonywania transakcji, czynności itd.
    - b. Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontroli wewnętrznej (weryfikacja i testowanie).
  2. Stanowisko ds. zgodności, którego zadania przypisano Analitykowi zarządzania ryzykami i analiz.
  3. Audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony BPS.
-
1. Funkcjonujący w banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach zarządzania).
  2. Na pierwszą linię obrony (pierwszy poziom zarządzania) składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
  3. Na drugą linię obrony składa się:
    - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie, tj. m.in. Stanowisko ds. zgodności, Analityk zarządzania ryzykami i analiz, Analityk kredytowy, ABI, Kierownicy Zespołów.
  4. Trzecią linię obrony audyt wewnętrzny, który jest realizowany przez niezależną komórkę audytu wewnętrznego umiejscowioną na mocy zapisów Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS w Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
  5. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych,

Na podstawie czynności kontroli wewnętrznej i audytu Zarząd Banku i Rada Nadzorcza otrzymują informacje dotyczące:

1. Przestrzegania przepisów prawa oraz obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych;
2. Funkcjonowania w Banku systemu informacji zarządczej;
3. Skuteczności ujawnienia w ramach kontroli funkcjonalnej błędów i nieprawidłowości oraz podejmowania skutecznych działań naprawczych lub korygujących;
4. Realizacji określonych i wymaganych przez Zarząd celów i polityki Banku;

5. Kompletności, prawidłowości i kompleksowości procedur księgowych;
6. Jakości (dotkliwości i niezawodności) systemów: księgowego, sprawozdawczego i operacyjnego;
7. Adekwatności, funkcjonalności i bezpieczeństwa systemów informatycznych;
8. Efektywności wykorzystania dostępnych środków, w tym funduszy własnych i zasobów we wszystkich obszarach działalności Banku;
9. Oceny struktury organizacyjnej Banku, podziału kompetencji i koordynacji działań pomiędzy poszczególnymi jednostkami, komórkami, a także systemem tworzenia i obiegu dokumentów i informacji;
10. Oceny funkcjonowania systemów wewnętrznych w aspekcie poprawy efektywności działania Banku jako całość;
11. Czynności zleczanych przez Bank do wykonania podmiotom zewnętrznym.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej obowiązującej w Banku zadania systemu realizowane są w formie:

1. **Kontrola bieżąca** – każdy pracownik ma obowiązek stosowania mechanizmów kontroli, zawartych w wewnętrznych regulacjach Banku. W zakres kontroli bieżącej wchodzi również weryfikacja bieżąca pozioma i pionowa, której wymogi są określone w procedurach Banku.
2. **Kontrole planowane:**
  - 1) **audyt wewnętrzny** – sprawowany przez odpowiednie komórki Spółdzielni Systemu Ochrony BPS w zakresie oceny systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz adekwatnością kapitałową.
  - 2) **kontrole kierownicze** – testowanie poziome stosowania mechanizmów kontrolnych sprawowane przez przełożonych w stosunku do nadzorowanych pracowników,
  - 3) **kontrole problemowe** – testowanie stosowania mechanizmów kontrolnych obejmujące badanie wybranych zagadnień lub przebiegu określonych czynności w jednej lub kilku komórkach organizacyjnych Banku, przez wyznaczone komórki organizacyjne Banku. Testowanie poziome występuje w przypadku kontrolowania komórek organizacyjnych przez inne komórki w ramach tej samej linii obrony. Testowanie pionowe występuje w przypadku gdy komórki pierwszej linii obrony są kontrolowane przez komórki organizacyjne drugiej linii obrony. Bank może w kontroli wewnętrznej wykorzystywać raporty kontroli zewnętrznych takich jak np. badanie sprawozdania finansowego przez biegłego rewidenta, lustracja, wyniki kontroli instytucjonalnej czy audyt informatyczny.
3. **Kontrole doraźne** – postępowania wyjaśniające podejmowane na polecenie Prezesa Zarządu lub na wnioski Rady Nadzorczej Banku.
4. **Kontrole zewnętrzne** - w obszarach objętych wysokim ryzykiem takich jak np. działalność kredytowa, zarządzanie ryzykiem czy bezpieczeństwo środowiska teleinformatycznego i informacji Zarząd może podjąć decyzję o zleceniu kontroli instytucjonalnej Bankowi Zrzeszającemu lub kontroli zewnętrznej podmiotowi zewnętrznemu, który zapewni:
  - 1) odpowiednie kwalifikacje osób przeprowadzających kontrolę, potwierdzone odpowiednimi certyfikatami,

- 2) wykorzystanie uznanych standardów międzynarodowych i dobrych praktyk,
- 3) pełną niezależność przeprowadzanych kontroli.

Zadaniem audytu wewnętrznego jest badanie i ocena w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej oraz opiniowanie systemu zarządzania Bankiem, w tym skuteczności zarządzania ryzykiem związanym z działalnością Banku.

W ramach dokonywania audytu wewnętrznego, kontrolowana jest działalność Banku jako całość, z częstotliwością zależną od zidentyfikowanych przez System Ochrony Zrzeszenia BPS obszarów ryzyka występujących w Banku i poziomu istotności ryzyka.

System kontroli wewnętrznej w Banku reguluje „Regulamin kontroli wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Środzie Śląskiej” zatwierdzony przez Zarząd Banku i Radę Nadzorczą Banku.

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem w Banku systemu zarządzania – w tym systemu kontroli wewnętrznej oraz okresowo ocenia jego adekwatność, efektywność i skuteczność.

Nadzór Rady Nadzorczej nad funkcjonowaniem systemu kontroli wewnętrznej obejmuje m.in.:

1. Zapewnianie ciągłości monitorowania efektywności mechanizmów kontrolnych oraz identyfikowanie obszarów działalności, operacji, transakcji i czynności przeznaczonych do stałego monitorowania;
2. Wyznaczanie osób odpowiedzialnych za przeprowadzanie okresowej, co najmniej raz w roku, weryfikacji funkcjonujących w Banku mechanizmów kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego;
3. Określenie formy udokumentowania przeprowadzonego przeglądu i oceny efektywności wewnętrznych mechanizmów kontrolnych oraz wyników wynikających z tych przeglądów;
4. Określenie trybu przekazywania wewnątrz Banku raportu pokontrolnego/raportu, w celu podjęcia działań służących usunięciu stwierdzonych nieprawidłowości mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz sposobu kontroli skorygowania tych nieprawidłowości;
5. Okresowe zapoznanie się z informacją dotyczącą kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego;
6. Zapewnienie ciągłości i skuteczności działania kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego, w tym właściwej współpracy w tym zakresie oraz dostępu do niezbędnych dokumentów źródłowych;
7. Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

2.3. Opis polityki wynagrodzeń

W celu wspierania prawidłowego i skutecznego procesu zarządzania ryzykiem, adekwatnego do zaakceptowanego przez Radę Nadzorczą „apetytu na ryzyko” oraz na podstawie Ustawy Prawo bankowe i zapisów Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 06 marca 2017 w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w Banku wdrożono „Politykę wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku

Spółdzielczego w Środzie Śląskiej". W polityce uwzględnione zostały wytyczne zawarte w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 oraz w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych, w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji.

Uwzględniając – zgodnie z przepisami Ustawy Prawo bankowe - wielkości Banku, ryzyko związane prowadzoną działalnością, charakter, skalę i stopień złożoności działalności, w Banku nie powoływano komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki wynagrodzeń.

Do stanowisk istotnych objętych polityką wynagrodzeń osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku spełniających kryteria jakościowe i właściwe kryteria ilościowe określone w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) nr 604/2014 z dnia 4 marca 2017r. Bank zaliczał członków Rady Nadzorczej, członków Zarządu Banku.

Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku, składa się z wynagrodzenia stałego, które wypłacane jest w okresach miesięcznych oraz wynagrodzenia zmiennego – premii uznaniowej.

Wysokość wynagrodzenia stałego dla członków Rady Nadzorczej Banku ustala Walne Zgromadzenie. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza Banku. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla pracowników zajmujących stanowiska istotne ustala Zarząd.

Przyjęto zasadę, iż łączna kwota wypłaconych zmiennych składników wynagrodzenia osobom zajmującym stanowiska istotne w Banku za dany rok nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego Banku do poziomu, który nie zapewni realnego przyrostu funduszy własnych Banku oraz budowy bezpiecznej bazy kapitałowej. Stosując zasadę proporcjonalności Bank wypłaca całość premii uznaniowej po przyznaniu.

Wysokość zmiennych składników wynagradzania nie może być wyższe niż 100% wynagrodzenia zasadniczego osób zajmujących stanowiska istotne, a wynagrodzenie zasadnicze powinno mieć taką wysokość, aby Bank mógł prowadzić elastyczną politykę wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników.

Ocenę efektów pracy członków Zarządu Banku dokonuje Rada Nadzorcza Banku w terminie oceny wykonania Strategii działania w oparciu o kryterium ilościowe oraz jakościowe.

Ocenę efektów pracy pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku, nie będących członkami Zarządu dokonuje Zarząd Banku.

Ocena efektów pracy członków Zarządu obejmuje następujące wskaźniki Banku osiągnięte w ostatnich trzech latach (kryterium ilościowe) w odniesieniu do założeń Strategii działania:

1. Zysk netto;
2. Zwrot z kapitału własnego (ROE);
3. Jakość portfela kredytowego;
4. Współczynnik kapitałowy;
5. Wskaźnik płynności LCR;
6. Wynik z tytułu rezerw celowych.

Ocenie podlega stopień wykonania wymienionych wskaźników w odniesieniu do planu finansowego w poszczególnych latach podlegających ocenie oraz w stosunku do założeń przyjętych w Strategii działania na dany okres. Zmienne składniki są przyznawane w przypadku, gdy w każdym roku z ostatnich trzech lat plan w zakresie wskaźników był zrealizowany co najmniej w 85%.

Kryteria jakościowe oceny członków Zarządu Banku przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to:

1. Uzyskane absolutorium w okresie oceny;
2. Pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art.22aa Ustawy prawo bankowe;
3. Ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą Banku realizacji zadań zawartych w planie ekonomiczno-finansowym w okresach objętych oceną.

2.4. Informacja o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń

Uwzględniając – zgodnie przepisami Ustawy Prawo bankowe – wielkość Banku, ryzyko związane z prowadzoną działalnością, wewnętrzną organizacją oraz charakter, skalę i stopień złożoności działalności, Bank Spółdzielczy w Środzie Śląskiej nie powołuje komitetu ds. wynagrodzeń.

2.5. Informacja o spełnieniu przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe

Odpowiednie organy Banku zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz wytycznymi, wydanymi rekomendacjami i zaleceniami określonymi przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego oraz Komisję Nadzoru Finansowego regulujące tę materię, z zachowaniem zasad proporcjonalności, dokonywały oceny członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej w zakresie odpowiedzialności (tzn. posiadania wiedzy, umiejętności i doświadczenia odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także dawania rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków).

W wyniku dokonanej za 2021 rok oceny stwierdzono, że wszyscy członkowie Zarządu dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa, posiadają wiedzę i umiejętności niezbędne do realizacji zadań z zakresu zarządzania ryzykiem oraz kompetencje odpowiednie do zarządzania Bankiem wynikające z:

- 1) wiedzy posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych;

- 2) doświadczenia nabytego w toku sprawowania określonych funkcji w Zarządzie;
- 3) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych funkcji;
- 4) odpowiedniej reputacji osobistej, która nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku.

W wyniku dokonanej za 2021 rok oceny stwierdzono, że wszyscy członkowie Rady Nadzorczej dają rękojmię sprawowania swoich funkcji w sposób określony przepisami prawa, posiadają wiedzę i umiejętności niezbędne do należytego wykonywania obowiązków nadzorowania zarządzania Bankiem.

Skład i zasady funkcjonowania Zarządu oraz Rady Nadzorczej, a także profesjonalizm i etyka osób wchodzących w jego skład nie budzą wątpliwości. Wszyscy członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku zgodnie z dokonaną za 2021 rok oceną spełniają wymagania określone art. 22aa Ustawy Prawo bankowe

2.6. Wykaz przedsiębiorców wykonujących na rzecz Banku Spółdzielczego w Środzie Śląskiej czynności, o których mowa w art. 6a ust. 1 i 7 w związku z art. 111b ust.1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1977r. Prawo bankowe

Lp.	Podmiot zewnętrzny	Adres	Miejsce wykonywania działalności	Regon
1.	Zakład Usług Informatycznych NOVUM Sp. Z o.o	Łomża, ul. Spokojna 9a	EOG	450008792
2.	Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych Sp. z o.o	Warszawa, ul. Grzybowska 81	EOG	142796693

3. Informacje dotyczące zarządzania ryzykiem operacyjnym zgodnie z rekomendacją M

W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank stosuje dobre praktyki rynkowe oraz zalecenia nadzorcze, w tym w szczególności wytyczne z zapisów Rekomendacji M dotyczącej zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku.

Bank wyznacza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z metodą podstawowego wskaźnika bazowego (BIA), zgodnie z art.315-316 o której mowa w - Część Trzecia Tytuł III Rozdział 2 Rozporządzenia CRR.

Na dzień 31 grudnia 2021 roku wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyniósł 615 tys.zł

3.1. Informacja o stratach operacyjnych w podziale na rodzaje zdarzeń

Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym. W ramach tego procesu identyfikuje się zdarzenia ryzyka operacyjnego i dokonuje się ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym. W przypadku konieczności podejmowane są działania

ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych Banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizację odpowiednich szkoleń dla pracowników.

Odnotowane zdarzenia i poniesione straty w 2021 roku nie spowodowały wzrostu ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne, w związku z czym nie ma konieczności tworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego. Zdarzenia nie spowodowały sytuacji, która mogłaby niekorzystnie wpłynąć na działalność Banku, stwarzając zagrożenie dla ciągłości działalności lub też poniesienia straty. Podejmowane na bieżąco działania, w celu ograniczenia narażenia na ryzyko operacyjne, redukują jego poziom i ryzyko wystąpienia strat.

W celu uniknięcia zdarzeń ryzyka operacyjnego Bank podejmuje działania zabezpieczające mające na celu:

1. wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik Banku;
2. zapobieganie powstawaniu zagrożeń o charakterze katastroficznym lub zagrażającym utratą ciągłości działania Banku;
3. zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka;
4. działania prewencyjne, związane z identyfikacją i monitoringiem ryzyka prowadzenia operacji, rozpoznawaniem i zapobieganiem powstawaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego w trakcie codziennej działalności, a także zapewnienie identyfikacji i oceny ryzyka przed podjęciem istotnych decyzji związanych z wdrożeniem nowych produktów, procesów, systemów;
5. osłabianie i niwelowanie skutków zaszłych zdarzeń poprzez przygotowanie odpowiednich procedur i sposobów reagowania pracowników Banku na wypadek zajścia zdarzenia ryzyka operacyjne a także poprzez dokonanie przeniesienia ryzyka na inne podmioty w przypadku opłacalności i dostępności takiej metody dla danego rodzaju ryzyka;
6. stosowanie ubezpieczeń;
7. tworzenie planów awaryjnych zachowania ciągłości działania;
8. okresowa weryfikacja procedur obowiązujących w Banku.

Na przestrzeni 2021 roku, na podstawie informacji zarejestrowanych w rejestrze incydentów ryzyka operacyjnego (RIRO) przez pracowników wszystkich placówek Banku, stwierdzono wystąpienie 87 zdarzeń operacyjnych. Łączna kwota strat operacyjnych brutto poniesiona na przestrzeni 2021r. wyniosła 11,3 tys.zł. Po uwzględnieniu odzysków, stratę netto oszacowano na poziomie 10,6 tys.zł.

Suma strat brutto jakie Bank poniósł w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021r.
(w tys.zł)

Rodzaj zdarzenia	Kwota strat brutto	Odzysk	Kwota strat netto
Oszustwa wewnętrzne	-	-	-
Oszustwa zewnętrzne	-	-	-
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	-	-	-
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	-	-	-
Szkody związane z aktywami rzeczowymi	-	-	-
Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	8,6	0	8,6
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	2,6	0,70	1,90
RAZEM	11,20	0,70	10,50

4. Informacje dotyczące zarządzania ryzykiem płynności zgodnie z Rekomendacją P

1. Ryzyko płynności – zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.
2. Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością finansową Banku było dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania, w szczególności depozytów osób fizycznych oraz utrzymanie bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych, w tym szczególności nadzorczych miar płynności, LCR.
3. Stabilność pozyskiwanych środków i systematyczny wzrost kwoty osadu na depozytach są szczególnie istotne dla finansowania długoterminowych należności Banku. Równocześnie Bank podejmował działania służące systematycznemu wzrostowi salda i poziomu stabilności środków pozyskiwanych od osób fizycznych i podmiotów gospodarczych. Rozwój akcji kredytowej został kształtowany w zależności od poziomu stabilnej bazy depozytowej Banku. Struktura posiadanych przez Bank aktywów umożliwiała elastyczne dostosowanie do potrzeb płynnościowych. W tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów: płynności, bezpieczeństwa, rentowności. Bank utrzymywał odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych. W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:
  - 1) Sprzedaż wysokopłynnych aktywów lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczających tymi aktywami (aktywa nieobciążone);
  - 2) Dodatkowe źródła finansowania:
    - a) wykorzystania przyznanych limitów kredytowych;
    - b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów;
    - c) pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni;
    - d) przyrostu depozytów.
4. W procesie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:
  - 1) **Rada Nadzorcza** – w zakresie swoich kompetencji sprawuje nadzór nad ryzykiem płynności jakie ponosi Bank oraz zgodności polityki ze strategią Banku.

- 2) **Zarząd** – w zakresie przestrzegania apetytu na ryzyko i tolerancji na ryzyko oraz za skuteczność zarządzania ryzykiem płynności.
  - 3) **Prezes Zarządu** – w zakresie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem płynności, w tym monitorowaniem poziomu ryzyka.
  - 4) **Wiceprezes Zarządu/ Komórka Zarządzająca** – w zakresie bieżącego utrzymania bieżącej, krótko-, średnio i długoterminowej płynności Banku.
  - 5) **Komórka monitorująca** – w zakresie cyklicznego zbierania i przetwarzania danych z systemu informatycznego, oraz informacji pochodzących z odpowiednich komórek i jednostek organizacyjnych Banku dotyczących ryzyka płynności. Sporządzanie analiz związanych z tym ryzykiem.
  - 6) **Zespół finansowo-księgowy** – w zakresie przygotowywania i dostarczania informacji niezbędnych do sprawnego i efektywnego zarządzania płynnością Banku.
  - 7) **Stanowisko ds. zgodności** – dokonuje niezależnego testowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych w zakresie ryzyka płynności.
5. Podział realizowanych w Banku zadań w zakresie zarządzania ryzykiem płynności zapewnia rozdzielenie operacyjnego zarządzania ryzykiem od monitorowania i kontroli ryzyka.
  6. Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma całościowy i skonsolidowany charakter:
    - 1) Całościowy charakter zarządzania oznacza uwzględnienie wszystkich istotnych dla Banku rodzajów ryzyka i zależności między nimi;
    - 2) Skonsolidowane zarządzanie ryzykiem płynności oznacza objęcie procesem zarządzania wszystkich komórek/ jednostek organizacyjnych Banku oraz zarządzanie płynnością złotową i walutową w odniesieniu do pozycji bilansowych, jak i pozabilansowych;
  7. Polityka płynnościowa Banku w ramach Zrzeszenia BPS obejmuje m. in. możliwość finansowania Banku w ciągu dnia operacyjnego, zagospodarowanie nadwyżek środków Banku w depozytach, sprzedaż Bankowi bonów pieniężnych oraz skarbowych papierów wartościowych, udzielanie lokat, kredytów oraz pożyczek.
  8. Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, którego celem funkcjonowania jest zapewnienie płynności i wypłacalności każdego jego uczestnika.
  9. Bank w 2021r. nie korzystał z lokat, kredytów i pożyczek, gwarancji bankowych i pożyczek podporządkowanych. Bank posiada możliwość stabilnego finansowania w postaci środków z Banku Zrzeszającego jako kredyt w rachunku w kwocie 1 606 tys. zł.
  10. Według danych na dzień 31 grudnia 2021r. nadwyżka środków płynności wynosiła 44 628 tys. zł. Na tą wartość składała się:
    - 1) Podstawowa rezerwa płynności – 29 039 tys. zł;
    - 2) Uzupełniająca rezerwa płynności – 15 589 tys. zł.
  11. Wyliczone w grudniu wartości nadzorczych miar płynności kształtowały się znacznie powyżej wartości minimalnych określonych w Uchwale nr 386/2008 KNF:

Limity w zakresie nadzorczych miar płynności według stanu na dzień 31.12.2021r.

Miary płynności		Wartość minimalna	Wartość osiągnięta
M1	Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem	0,20	0,36
M2	Współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi	1,00	4,35

Limity w zakresie płynności krótkoterminowej

Miary płynności		Wartość minimalna	Wartość osiągnięta
LCR	Wskaźnik płynności krótkoterminowej	100%	256%
NSFR	Wskaźnik stabilnego finansowania	100%	

Limity w zakresie luki płynności wg stanu na dzień 31.12.2021r.

Lp.	Luka	Limit	Wskaźnik skumulowanej luki płynności
1	Przedział do 1 miesiąca włącznie	1,00	2,31
2	Przedział od 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	1,00	1,90
3	Przedział od 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	1,00	1,55
4	Przedział od 6 miesięcy do 12 miesięcy włącznie	1,00	1,14
5	Przedział od 1 roku do 2 lat włącznie	1,00	0,88
6	Przedział od 2 lat do 5 lat włącznie	1,00	0,89
7	Przedział od 5 lat do 10 lat włącznie	1,00	0,99
8	Przedział powyżej 10 do 20 lat	1,00	1,27
9	Powyżej 20 lat	1,00	0,32

12. Dodatkowe zabezpieczeniami płynności jakie Bank może pozyskać:

a. W ramach Umowy Zrzeszenia Banku Spółdzielczego S.A :

a) kredyty.

b. mechanizm pomocowy w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS:

a) minimum depozytowe - środki Banku ulokowane w Banku Zrzeszającym na rachunku minimum depozytowego, w celu zabezpieczenia bieżącej płynności Banku w przypadku jej chwilowej utraty;

b) fundusz pomocowy – fundusz utworzony w SSOZ w celu zabezpieczenia płynności i wypłacalności Uczestników i zapobieżenie upadłości.

13. Bank dokonuje identyfikacji zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności tj. niedopasowania terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istotnie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach, przedterminowe wycofanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przepływów pieniężnych Banku, wadliwy stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku, niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie niepiętnych oraz brak wypełniania wewnętrznych limitów systemu ochrony oraz limitów wynikających z przepisów prawa. W zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia Bank postępuje według określonych planów awaryjnych.

14. Bank w ramach zarządzania ryzykiem płynności stosuje następujące techniki redukcji ryzyka:

1) Stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony;

- 2) Systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych;
  - 3) Przystąpienie do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, który zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego;
  - 4) Utrzymanie minimum depozytowego w Banku Zrzeszającym;
  - 5) Określenie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności;
  - 6) Systematyczne przeprowadzane audytu systemu zarządzania ryzykiem płynności.
15. W zakresie ryzyka płynności Bank przeprowadza testy warunków skrajnych. Zakres przeprowadzania testów jest współmierny do charakteru, rozmiaru i skali działalności banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka. Testy warunków skrajnych (ich złożoność i scenariusze) podlegają przeglądom co najmniej raz w roku, a w przypadku istotnej zmiany warunków rynkowych, lub skali prowadzonej działalności częściej. Wyniki testów warunków skrajnych służą do weryfikacji założeń planu awaryjnego utrzymania płynności, w tym do oceny awaryjnych źródeł finansowania. Rezultaty testów są również brane pod uwagę przy ustalaniu i weryfikacji tzw. apetytu na ryzyko poprzez odpowiednie kształtowanie limitów ostrożnościowych ustalonych w Banku.
16. Testy warunków skrajnych obejmowały analizy:
- 1) Wrażliwości;
  - 2) Scenariuszowe;
- Informacje w zakresie przeprowadzanych scenariuszy testów warunków skrajnych zawarto w Załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.
17. Bank monitoruje płynność na każdy dzień roboczy. W cyklach miesięcznych sporządzane są raporty, których wyniki prezentowane są Zarządowi. Informacje o narażeniu na ryzyko płynności są prezentowane Radzie Nadzorczej Banku w cyklach kwartalnych. W cyklach rocznych przeprowadzana jest pogłębiona analiza płynności. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem płynności przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji procedur. Proces zarządzania ryzykiem płynności polega na badaniu i ocenie w ramach kontroli wewnętrznej.

5. Informacje dotyczące zasad ładu wewnętrznego w bankach zgodnie z Rekomendacją Z

5.1. Informacja dotycząca przyjętej Polityki w zakresie zarządzania ryzykiem konfliktu interesów

„Polityka w zakresie zarządzania ryzykiem konfliktu interesów w Łużyckim Banku Spółdzielczym w Lubaniu” określa zasady identyfikacji, oceny zarządzania oraz zapobiegania konfliktom interesów. Bank dokłada wszelkich starań, aby w przypadku powstania konfliktu interesów nie doszło do naruszenia interesów klienta. Bank z dochowaniem należytej staranności podejmuje wszelkie możliwe kroki w celu minimalizacji zaistniałego konfliktu interesów.

Konflikt interesów wygasa, jeżeli ustaną okoliczności go powodujące.

Szczegółowe informacje dotyczące przyjętej w Banku „Polityki w zakresie zarządzania ryzykiem konfliktu interesów” znajdują się na stronie internetowej Banku pod adresem www.bssrodasl.pl.

5.2. Informacja dotycząca maksymalnego wskaźnika stosunku średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym

Maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto Członków Zarządu w okresie rocznym do średniego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym nie może przekroczyć 5,0%

5.3. Informacja dotycząca minimalnego czasu pracy członków Rady Nadzorczej Banku

Bank w „Regulaminie działania Rady Nadzorczej Łużyckiego Banku Spółdzielczego w Lubaniu” wskazał, iż członkowie Rady są zobowiązani do brania aktywnego udziału w posiedzeniach Rady, mając na względzie zapewnienie odpowiedniej i skutecznej realizacji powierzonych im obowiązków, aktywnego angażowania się w działalność Banku, podejmowania własnych prawidłowych, obiektywnych i niezależnych decyzji oraz ocen, a także do przeciwdziałania występowania konfliktu interesów. Niezbędny poziom zaangażowania przejawia się w poświęceniu czasu w wymiarze umożliwiającym należyte wykonywanie zadań Rady Nadzorczej Banku. Członkowie Rady Nadzorczej poświęcają odpowiednią ilość czasu na przygotowanie się do posiedzeń. W przypadku członków Prezydium Rady Nadzorczej minimalne zaangażowanie czasowe w realizację zadań wynosi 150 godz. rocznie, natomiast w przypadku pozostałych członków Rady Nadzorczej 130 godz. rocznie.

Profil ryzyka Banku

W 2020 roku nie występowały istotne zmiany w profilu ryzyka Banku. Bank nie podejmował nowych rodzajów działalności, nie zidentyfikowano nowych rodzajów ryzyka w działalności Banku.

Podejmowane przez Bank działania zapewniały stabilny i zrównoważony rozwój. Występujące w Banku ryzyko wynika ze standardowych produktów bankowych. Stosowana strategia, polityki i metody zarządzania ryzykami, w tym poziom limitów dopuszczalnej ekspozycji na ryzyko zapewniały prowadzenie bezpiecznej i rentownej działalności. Profil ryzyka w Banku wyznaczają zaakceptowane przez Radę Nadzorczą w Polityce kapitałowej wskaźniki poziomu ryzyka (apetyt na ryzyko) dla poszczególnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanych w Banku i uznanych jako istotne.

Ryzyko kredytowe

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Opis systemów identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania ryzyka

Ryzyko kredytowe oznacza możliwość wystąpienia strat finansowych spowodowanych nie wywiązaniem się kontrahenta Banku z warunków umowy. W Banku ryzyko kredytowe identyfikowane jest zarówno w odniesieniu do pojedynczego klienta jak i całego portfela kredytowego.

W celu zapewnienia odpowiedniej do profilu ryzyka Banku jakości aktywów kredytowych, Bank zarządza:

1. Ryzykiem kredytowym;
2. Ryzykiem koncentracji zaangażowań;
3. Ryzykiem kredytowym ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
4. Ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych;
5. Ryzykiem rezydualnym.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku obejmuje następujące etapy:

1. Identyfikacja czynników ryzyka kredytowego;
2. Ocena oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka kredytowego (limity);
3. Monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka;
4. Wdrażanie technik redukcji ryzyka;
5. Zarządzanie ryzykiem rezydualnym (w tym analiza ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie – zgodnie z zapisami Rekomendacji S);
6. Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, zgodnie z Rekomendacją T;

7. Testy warunków skrajnych;
8. Weryfikacja przyjętych procedur;
9. Kontrola zarządzania ryzykiem kredytowym.

Ryzyko kredytowe Banku rozpatrywane jest w dwóch aspektach:

1. Ryzyka pojedynczej transakcji;
2. Ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji kredytowej polega na:

1. Badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczane przez klientów;
2. Wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych;
3. Prawidłowym zabezpieczaniu zwrotności ekspozycji kredytowych;
4. Bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania;
5. Dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych;
6. Prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami;
7. Kontroli działalności kredytowej;
8. Rozdzieleniu funkcji budowy modeli statystycznych oceny zdolności kredytowej od działalności sprzedażowej.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:

1. Dywersyfikacji ryzyka (limity koncentracji);
2. Analizy skuteczności przyjmowanych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych;
3. Monitorowaniu rynku podstawowych zabezpieczeń, przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości;
4. Analizy struktury podmiotowej i produktowej portfela kredytowego;
5. Monitorowania ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka;
6. Przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych, polegających w szczególności na:
  - a) organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych;
  - b) rozdzieleniu funkcji operacyjnych od oceny ryzyka;
  - c) podziale nadzoru nad ryzykami wśród członków Zarządu. Nadzór nad ryzykiem kredytowym zgodnie ze Statutem Banku sprawuje Prezes Zarządu;
  - d) przydzieleniu nadzoru nad wdrażaniem Polityki kredytowej, w tym polityka zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych (DEK) oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (EKZH) Członkowi Zarządu ds. handlowych;
  - e) prawidłowym przepływie informacji;
  - f) odpowiednim doborze i szkoleniu kadr;
  - g) nadzorze nad działalnością kredytową;

h) organizacji odpowiedniego systemu kontroli i audytu;

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie oraz ekspozycji detalicznych Bank realizuje zasady określone w Rekomendacji S oraz Rekomendacji T Komisji Nadzoru Finansowego.

Ryzyko koncentracji w powiązaniu z ryzykiem kredytowym

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów. W odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do: grupy klientów, produktów, branż, zabezpieczeń.

W Banku funkcjonuje system wewnętrznych limitów z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka koncentracji zaangażowań, których wartość graniczną stanowi wielokrotność uznanego kapitału lub funduszy podstawowych.

Bank uwzględnia limity koncentracji zaangażowań:

1. Wobec pojedynczych podmiotów oraz powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie;
2. W ten sam sektor gospodarczy;
3. Wobec tego samego produktu;
4. W ten sam rodzaj zabezpieczenia.

Z uwagi na charakter działalności, Bank nie identyfikuje ryzyka ekspozycji wobec podmiotów z tego samego obszaru geograficznego.

Zasady klasyfikacji ryzyka koncentracji zaangażowań pod względem istotności Bank ustala w oparciu o procedurę szacowania i oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP).

Ryzyko kredytowe ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie

Hipoteczne zabezpieczenie ekspozycji kredytowych stanowi jedną z podstawowych form zabezpieczenia przyjmowanego przez bank. Celem strategicznym w zakresie ryzyka kredytowego ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie jest zapewnienie bezpiecznej działalności Banku poprzez stałe monitorowanie, pomiar i ocenę.

Ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych

Do detalicznych ekspozycji kredytowych Bank zalicza zgodnie z definicją Rekomendacji T kredyty udzielone osobom fizycznym na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą oraz rolniczą z wyłączeniem ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie, zabezpieczonych kaucją złożoną w Banku, kredytów na zakup papierów wartościowych oraz ekspozycji, których źródłem spłaty jest sprzedaż papierów wartościowych. Celem strategicznym w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych jest zminimalizowanie poziomu ryzyka kredytowego portfela detalicznych ekspozycji i stworzenie bezpiecznej struktury tego portfela. Istotnym elementem ww. ryzyka jest prawidłowo przeprowadzona ocena zdolności kredytowej klienta oraz wiarygodność wszystkich osób zobowiązanych do spłaty detalicznej ekspozycji kredytowej.

W celu ograniczania poziomu ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych bank wyznacza wewnętrzne limity dla portfela detalicznych ekspozycji kredytowych oraz dla poszczególnych rodzajów detalicznych ekspozycji kredytowych.

Ryzyko rezydualne

Ryzyko rezydualne jest ryzykiem związanym ze stosowaniem przez bank technik redukcji ryzyka kredytowego, które mogą być mniej efektywne niż oczekiwano. W rezultacie celem zarządzania ryzykiem rezydualnym jest monitorowanie tego ryzyka, zapewnienie skuteczności technik redukcji ryzyka kredytowego oraz ograniczenie ryzyka związanego ze stosowaniem prawnych zabezpieczeń spłat ekspozycji kredytowych.

Bank monitoruje ryzyko rezydualne w zakresie:

1. Pojedynczej ekspozycji kredytowej;
2. Portfela kredytowego.

W ramach informacji zarządczej w zakresie ryzyka rezydualnego sporządzane są dla Zarządu Banku informacje dotyczące przebiegu procesów windykacyjnych i odzysków z zabezpieczeń. Rada Nadzorcza otrzymuje syntetyczną informację z zakresu ryzyka rezydualnego w okresach rocznych.

W celu dywersyfikacji ryzyka kredytowego Bank wprowadził odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające jego poziom.

Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość zatwierdza Zarząd Banku. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowalnego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku.

Rodzaje i wysokość obowiązujących w Banku limitów ograniczających ryzyko kredytowe:

1. Limity wynikające z ustawy Prawo bankowe z uwzględnieniem zapisów Rozporządzenia CRR;
2. Limity ograniczające ryzyko koncentracji zaangażowań:
  - 1) Limit branży rozumiany jako wyrażony w procentach maksymalny, możliwy udział kredytów udzielonych kredytobiorcom działającym w tej samej branży w stosunku do obligacji kredytowego;
  - 2) Limity zaangażowań zabezpieczonych tym samym rodzajem zabezpieczenia lub zabezpieczonych przez tego samego dostawcę zabezpieczenia;
  - 3) Limit zaangażowania produktowego;
3. Limity ograniczające ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych;
4. Limity ograniczające ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Analitik Zarządzania Ryzykami i Analiz sporządza podstawową analizę ryzyka kredytowego w cyklach miesięcznych dla Zarządu oraz w cyklach kwartalnych pełne raporty dotyczące zarządzania ryzykiem kredytowym (w tym ryzykiem koncentracji) dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Ryzyko stopy procentowej

Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja negatywnych zmian w zakresie wyniku finansowego, na skutek niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych; ponadto celem jest zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z tym ryzykiem, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na zmiany przychodów i kosztów odsetkowych.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku odbywa się zgodnie z Rekomendacją G dotyczącą zarządzania ryzykiem stopy procentowej w bankach oraz zgodnie z Wytycznymi Europejskiego Banku Centralnego w sprawie zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego (EBA/GL/2018/02 z dn. 19 lipca 2018r.)

Opis systemów identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania ryzyka

W Banku Spółdzielczym w Środzie Śląskiej występują trzy podstawowe rodzaje ryzyka stopy procentowej:

1. Ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – ryzyko wynikające ze struktury terminowej instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, którego źródłem są różnice w czasie dostosowania oprocentowania tych instrumentów. Obejmuje ono zmiany w strukturze terminowej stóp procentowych występujące w sposób spójny na krzywej dochodowości (ryzyko równoległe) lub w sposób zróżnicowany w poszczególnych okresach (ryzyko nierównoległe).
2. Ryzyko bazowe – ryzyko wynikające z wpływu względnych zmian stóp procentowych na instrumenty wrażliwe na zmiany stóp procentowych, które mają podobne okresy zapadalności, ale są wyceniane według różnych indeksów stóp procentowych. Ryzyko bazowe wynika z niedoskonałej korelacji w dostosowaniu stóp procentowych uzyskiwanych i płaconych od różnych instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, które w innym przypadku miałyby podobne cechy w zakresie zmian oprocentowania; ryzyko bazowe związane jest również z ograniczonymi możliwościami zmiany oprocentowania poszczególnych aktywów i pasywów, z uwagi na niski poziom zastosowanych stóp procentowych; ryzyko bazowe wzmocnione jest poprzez stosowane przez Bank mnożniki (wskaźniki) określające relację zmiany oprocentowania aktywów i pasywów w stosunku do zmiany stawek bazowych;
3. Ryzyko opcji klienta – ryzyko wynikające z opcji (wbudowanych i jawnych) w przypadku, gdy bank lub jego klient może zmienić poziom i terminy swoich przepływów pieniężnych, a konkretnie ryzyko wynikające z instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w przypadku gdy posiadacz prawie na pewno skorzysta z opcji, o ile leży to w jego interesie finansowym (wbudowane lub jawne opcje automatyczne), oraz ryzyko wynikające z domyślnie wbudowanej elastyczności lub w ramach terminów dla instrumentów wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w związku z czym zmiany stóp procentowych mogą wpływać na zmianę zachowania klienta (wbudowane ryzyko opcji behawioralnej klienta);

W Banku najistotniejszym ryzykiem istotnym wpływającym na poziom ryzyka stopy procentowej tj. na zmiany wyniku odsetkowego według obserwacji historycznych jest ryzyko przeszacowania i ryzyko bazowe.

Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.

W celu kontroli ekspozycji Banku na ryzyko stopy procentowej Zarząd Banku ustala następujące rodzaje limitów:

1. Limit wskaźnika luki skumulowanej
2. Limit luki niedopasowania pow. 1 roku do 2 lat
3. Limit luki niedopasowania pow. 2 roku do 5 lat
4. Limit luki niedopasowania pow. 5 lat
5. Limit na zmianę wyniku odsetkowego z tyt. ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do funduszy własnych, przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych o 100 pb;
6. Limit na zmianę wyniku odsetkowego z tyt. ryzyka bazowego w relacji do funduszy własnych, przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych o 100 pb;
7. Limit na zmianę wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego w relacji do annualizowanego wyniku odsetkowego;
8. Limit na zmianę wartości ekonomicznej kapitału banku w relacji do funduszy własnych przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych o 200pb;
9. Limit na zmianę wartości ekonomicznej kapitału Banku w relacji do kapitału podstawowego Tier 1 w ramach testów scenariuszowych;
10. Limit strat z tytułu ryzyka opcji klienta w relacji do funduszy własnych

W celu ograniczenia ryzyka stóp procentowych Bank ustala dodatkowo limity tolerancji ryzyka stopy procentowej dla:

1. Marży odsetkowej.

Wszystkie limity związane z ryzykiem stopy procentowej monitorowane są przez Analityka Zarządzania Ryzykami i Analiz. Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem w formie analizy przekazywane są co miesiąc dla Zarządu Banku, co kwartał dla Rady Nadzorczej Banku.

Ryzyko walutowe

Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 2% uznanych kapitałów własnych, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.

Opis systemów identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania ryzyka

Ryzyko walutowe rozumiane jako ryzyko niekorzystnych zmian kursów walut obcych w stosunku do PLN, prowadzące do powstania znacznych strat w przypadku otwartych pozycji w walutach obcych.

Polityka zarządzania ryzykiem walutowym obejmuje następujące zagadnienia:

1. Strukturę obrotów w zakresie operacji obciążonych ryzykiem walutowym;
2. Dopuszczalny stopień ekspozycji Banku na ryzyko walutowe;
3. Metody monitorowania i ograniczania ryzyka walutowego.

Poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez limity:

1. Limit na pozycję walutową całkowitą;

Analitik Zarządzania Ryzykami i Analiz codziennie monitoruje przestrzeganie istniejących limitów pozycji walutowych oraz sporządza następujące analizy:

1. Kwartalnie dla Zarządu i Rady Nadzorczej Analizę ryzyka walutowego zawierającą:
  - 1) Informację o wielkości pozycji walutowej całkowitej i jej udział w stosunku do sumy bilansowej oraz zestawienie dziennych otwartych pozycji walutowych za dany miesiąc w stosunku do funduszy własnych.
  - 2) Informację o przestrzeganiu limitów dla pozycji walutowych,
  - 3) Wyniki przeprowadzonych testów warunków skrajnych.

Według stanu na dzień 31.12.2021 wielkość pozycji walutowej całkowitej nie przekracza 1,80% funduszy własnych i wynosi 7 755,78 zł, co stanowi 0,09% udziału w funduszach własnych, natomiast udział pozycji walutowej całkowitej w sumie bilansowej wynosi 0,001%.

Ze względu na utrzymanie całkowitej pozycji walutowej na poziomie nieprzekraczającym 2% uznanych kapitałów własnych Banku, według stanu na dzień 31.12.2021r. Bank nie był zobowiązany do tworzenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego.

Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne definiowane jest jako możliwość poniesienia strat powstałych w wyniku niewłaściwych lub wadliwie przebiegających procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów, w tym systemów informatycznych, strat wynikających z przyczyn zewnętrznych.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie ryzyka występowania strat operacyjnych oraz dążenie do ich minimalizowania.

Opis systemów identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania ryzyka

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku przebiega w następujących etapach:

1. Identyfikacja i ewidencja zdarzeń ryzyka operacyjnego;
2. Ocena ryzyka;

3. Pomiar i monitorowanie ryzyka;
4. Raportowanie ryzyka;
5. Utworzenie bazy danych o zdarzeniach i stratach;
6. Kontrola poziomu ryzyka;

Identyfikacja ryzyka operacyjnego odbywa się poprzez rejestrację zdarzeń operacyjnych w systemie operacyjnym Novum Bank Enterprise NOE – moduł „Rejestr Incydentów Ryzyka Operacyjnego” z podziałem na kategorie zdarzeń operacyjnych.

W Banku rejestracji podlegają zarówno straty niefinansowe jak i finansowe bez względu na ich wysokość. Straty niefinansowe mierzone są czasem ograniczenia dostępu do usług przez klientów.

Docelowy profil ryzyka operacyjnego został określony za pomocą wskaźników KRI, dla których określono limity.

Ryzyko operacyjne w Banku mierzone jest przy użyciu metrycy 3x3 określającej straty i częstotliwość wystąpienia incydentów.

System raportowania poziomu ryzyka operacyjnego obejmuje informację kwartalną dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej na temat narażenia na ryzyko operacyjne.

W zakresie ryzyka operacyjnego jednostki, komórki organizacyjne Banku zobowiązane są do podejmowania działań ograniczających to ryzyko. Zabezpieczania zagrożonych obszarów operacyjnych dokonuje się poprzez:

1. Plany awaryjne – służące przeciwdziałaniu i minimalizowaniu negatywnych skutków nieoczekiwanych zdarzeń, w tym ataków wewnętrznych i zewnętrznych, które mogą szkodzić funkcjonowaniu Banku;
2. Ochronę ubezpieczeniową: ubezpieczenia mienia od zdarzeń losowych, na wypadek awarii sprzętu elektronicznego, komputerowego i sieci komputerowych, strat w wyniku fałszerstwa lub oszustwa, wandalizmu, odpowiedzialności cywilnej;
3. Przenoszenie odpowiedzialności (outsourcing);
4. Inne zabezpieczenia (prawne, organizacyjne, techniczne), w tym procedury w zakresie zatrudnienia, procedury nadawania uprawnień dostępu do systemów informatycznych, stosowane postanowienia w umowach, szkolenia;
5. System kontroli wewnętrznej.

Na podstawie analizy incydentów ryzyka operacyjnego oraz skutków tych incydentów można stwierdzić, że profil ryzyka operacyjnego utrzymuje się w banku na akceptowalnym poziomie. Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym jest realizowany w sposób ciągły na każdym z etapów, tj. bieżącej identyfikacji, oceny i przeciwdziałania jak i kontroli, monitorowania i raportowania.

Wymóg wewnętrzny jest wystarczający i adekwatnych do skali ryzyka występującego w banku. Bank założył akceptowalny poziom na ryzyko operacyjne na poziomie 50% utworzonego wymogu kapitałowego.

Analityk Zarządzania Ryzykami i Analiz sporządza analizy ryzyka operacyjnego, które są przekazywane w cyklach kwartalnych Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku.

Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w banku.

1. Celem bezpośrednim zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczenie strat finansowych i niefinansowych, spowodowanych brakiem zgodności przepisów wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi lub nie przestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych oraz przyjętych standardów postępowania.

Celem pośrednim jest ograniczanie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących podstawę występowania ryzyka braku zgodności.

Zapewnienie zgodności zorganizowane jest w Banku na trzech niezależnych poziomach (liniach obrony) tj.:

Pierwsza linia obrony to działania komórek i jednostek organizacyjnych obejmujące bieżące zapewnienie zgodności w toku operacji (np. przestrzeganie przepisów i regulacji wewnętrznych), realizację zadań w procesie zarządzania ryzykiem (np. w zakresie identyfikacji ryzyka) oraz stosowanie i monitorowanie mechanizmów kontrolnych w ramach monitorowania poziomego.

Druga linia obrony to działania Stanowiska ds. zgodności w zakresie stosowania i monitorowania mechanizmów kontrolnych (np. przeglądy, testy zgodności, szkolenia), realizacji procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności

- identyfikacji, pomiaru lub szacowania, monitorowania oraz raportowania na temat ryzyka a także wykonywania innych zadań w celu zapewnienia zgodności.

Trzecia linia obrony to niezależne badanie i ocena adekwatności i skuteczności procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności poprzez działanie funkcji audytu wewnętrznego realizowanego przez Spółdzielnię systemu ochrony zrzeczenia BPS.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności realizowany w Banku obejmuje:

- 1) identyfikację kategorii ryzyka braku zgodności, opisanych w procedurach wewnętrznych na podstawie informacji wewnętrznych i zewnętrznych, pozwalającą na wstępne zlokalizowanie obszarów ryzyka, które następnie zostaną poddane ocenie,
- 2) ocenę ryzyka – pomiar lub szacowanie, analizę ryzyka w tym za pomocą Kluczowych Wskaźników Ryzyka tj. KRI;
- 3) monitorowanie – wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 4) raportowanie – na temat ryzyka braku zgodności – do Zarządu i Rady Nadzorczej oraz Komitetu Audytu.

W ramach działań zabezpieczających oraz w celu redukcji ryzyka braku zgodności Zarząd Banku wprowadził Kodeks Etyki Bankowej (Zasadach dobrej praktyki bankowej), opracowany przez Związek Banków Polskich stanowiący zbiór zasad profesjonalnego i zgodnego z najlepszymi standardami zasad postępowania oraz Zasady Ładu Korporacyjnego dla Instytucji Nadzorowanych. Przedmiotowe zasady i normy etyczne powinny być znane wszystkim pracownikom.

W celu monitorowania realizacji celów w zakresie ryzyka braku zgodności Rada Nadzorcza, Komitet Audytu i Zarząd Banku otrzymują nie rzadziej niż raz na kwartał sprawozdania dotyczące poziomu ryzyka braku zgodności. Za sporządzanie sprawozdań odpowiedzialne jest Stanowisko ds. zgodności.

Rada Nadzorcza Banku co najmniej raz w roku dokonuje oceny stopnia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku.

Ryzyko płynności i finansowania

Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością finansową Banku jest dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania, w szczególności depozytów osób fizycznych oraz utrzymanie bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych, w tym szczególności nadzorczych miar płynności. Stabilność pozyskiwanych środków i systematyczny wzrost kwoty osadu na depozytach są szczególnie istotne dla finansowania długoterminowych należności Banku

Opis systemów identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania ryzyka

Ryzyko płynności polega na zapewnieniu zdolności do wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań przez Bank w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia dodatkowych kosztów. Adekwatny poziom płynności, uwzględniający specyfikę prowadzonej działalności, oznacza posiadanie lub łatwy dostęp do dostatecznej ilości środków finansowych, na poziomie zapewniającym pokrycie aktualnego lub potencjalnego zapotrzebowania na te środki ze strony klientów Banków (deponenci i kredytobiorcy).

Płynność rozpatrywana jest w następujących horyzontach czasowych uwzględniających specyfikę działalności Banku:

1. **Płynność śróddzienna** – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu;
2. **Płynność krótkoterminowa** – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
3. **Płynność średnioterminowa** – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
4. **Płynność długoterminowa** – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy.

Poziom ekspozycji Banku na ryzyko płynności ograniczany jest obowiązującym systemem limitów zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych.

Limity zewnętrzne stanowią:

1. Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem;
2. Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi;
3. Wskaźnik LCR – określa stopień pokrycia wypływów płynności netto przez aktywa płynne w warunkach skrajnych przez okres 30 dni kalendarzowych;
4. Wskaźnik stabilnego finansowania (NSFR);

System limitów wewnętrznych Banku w zakresie ryzyka płynności obejmuje:

1. Globalny limit dużych koncentracji pasywów
2. Globalny limit dużych koncentracji aktywów
3. Limit zaciągniętych pożyczek i kredytów
4. Kredyty i pożyczki długoterminowe powyżej 10 lat/kredyty ogółem
5. Max.okres obsługi kasowej i bezgotówkowej (w sytuacji kryzysowej)
6. Limity niedopasowania:
  - a) dla przedziału do 1 m-ca;
  - b) dla przedziału do 3 m-cy;
  - c) dla przedziału do 6 m-cy;
  - d) dla przedziału do 12 m-cy;
  - e) dla przedziału powyżej 1 roku o 2 lat;
  - f) dla przedziału powyżej 2 lat do lat;
  - g) dla przedziału powyżej 5 lat do 10lat;
  - h) dla przedziału powyżej 10 lat do 20 lat;
  - i) dla przedziału powyżej 20 lat.

Analizie i kontroli podlegają również wskaźniki ekonomiczne

1. M1-Miara płynności krótkoterminowej
2. Depozyty stabilne/depozyty ogółem
3. Osad bazy depozytowej
4. Depozyty niestabilne/aktywa netto
5. Depozyty stabilne/aktywa netto
6. Kredyty ogółem/baza depozytowa
7. Kredyty netto/aktywa netto
8. Lokaty międzybankowe/Depozyty ogółem
9. Zobowiązania pozabilansowe/Aktywa netto
10. Aktywa płynne/Depozyty niestabilne
11. Majątek trwały/Fundusz własne

Obowiązujący w Banku system limitów, obejmuje wszystkie istotne obszary występowania ryzyka płynności.

Uwzględniając strukturę bilansu, poziom aktywów płynnych oraz wielkość bazy depozytowej, Bank w 2020 roku przestrzegając ustalonych limitów nie alokował kapitału na ryzyko płynności.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności w dwóch horyzontach czasowych do 1 miesiąca, do 1 tygodnia oraz oceny wpływu pogorszenia się sytuacji klientów wobec których Bank posiada duże ekspozycje na wskaźnik LCR.

Horyzont czasowy do 1 miesiąca

1. Sytuacja kryzysowa wewnątrz Banku

W ramach scenariusza Bank bada wpływ pogorszenia się spłacalności portfela kredytowego na wskaźnik LCR (obniżenia wpływów). Zakłada się następujące scenariusze:

- a. Obniżenie wagi wpływu dla nieprzedawnionych rat kredytów o 20%;
- b. Obniżenie wagi wpływu dla nieprzedawnionych rat kredytów o 50%;
- c. Obniżenie wagi wpływu dla nieprzedawnionych rat kredytów o 80%.

2. Sytuacja kryzysowa systemowa

W ramach scenariusza Bank bada wpływ wzrostu wypływu depozytów na skutek zmian w otoczeniu regulacyjnym lub konkurencyjnym na wskaźnik LCR (zwiększenie wpływów). Zakłada się następujące scenariusze:

- a. Wzrost wagi wpływów o 10%;
- b. Wzrost wagi wpływów o 50%;
- c. Wzrost wagi wpływu o 100%.

3. Sytuacja kryzysowa wewnątrz Banku i systemowa jednocześnie

W ramach scenariusza Bank bada wpływ wystąpienia sytuacji ze scenariuszy 1 i 2 jednocześnie na wskaźnik LCR (zwiększenie wpływów przy jednoczesnym zmniejszeniu wpływów).

4. Testy warunków skrajnych w horyzoncie czasowym do 1 miesiąca sporządzane są w okresach kwartalnych przez Komórkę monitorującą.

5. W przypadku, gdy przeprowadzone stress testy wykażą obniżenie wskaźnika LCR do poziomu poniżej 100% Komórka monitorująca dokonuje analizy i przedstawia wnioski celem podjęcia działań w celu ograniczenia ryzyka płynności Banku.

Horyzont czasowy do 1 tygodnia

1. Bank określa i analizuje scenariusze sytuacji wystąpienia sytuacji kryzysowej, związane z zagrożeniem utraty płynności, obrazujące sytuację kryzysową obejmującą:

- a. zwiększone zapotrzebowanie na środki;
- b. niemożność uzyskania finansowania zewnętrznego;
- c. pochodzenie źródeł finansowania obsługi klientów w sytuacji awaryjnej;
- d. ustalenie maksymalnego czasu obsługi klientów Banku, bez konieczności odmowy wykonywania ich operacji, dając czas pozwalający Zarządowi na podjęcie działań stabilizujących sytuację.

2. Maksymalny okres obsługi klientów wyrażony jest w dniach operacyjnych (w dniach roboczych w których dokonywana jest obsługa klientów) i oznacza:

- a. zdolność Banku do obsługi gotówkowej klientów (realizacja zleceń poprzez kasy Banku),
  - b. zdolność Banku do bezgotówkowej obsługi klientów (związanych z zapewnieniem rozliczeń dokonywanych za pośrednictwem Banku Zrzeszającego).
3. Zestawienie maksymalnego czasu obsługi zgodne sporządzane jest miesięcznie przez Komórkę monitorującą.
  4. W przypadku, gdy wyznaczony maksymalny okres kasowej obsługi klientów jest niższy niż 3 dni lub bezgotówkowej obsługi klientów jest niższy niż 3 dni Komórka monitorująca dokonuje analizy i przedstawia wnioski celem podjęcia działań stabilizujących sytuację Banku.
  5. Nie zalicza się do przypadków kryzysowych, sytuacji gdy przypadki odchylenia od ustalonych norm mają swoje uzasadnienie w jednorazowych, niepowtarzalnych w okresach przyszłych przypadkach.

Ocena wpływu pogorszenia się sytuacji klientów wobec których Bank posiada duże ekspozycje na wskaźnik LCR.

1. Bank zakłada pomniejszenie wpływów wskaźnika LCR o miesięczną ratę kapitałowo odsetkową dwóch największych dużych ekspozycji tj. równych lub przekraczających 10% uznanych kapitałów własnych Banku.
2. Poziom nieistotny zakładany przez Bank stanowi 10% wykorzystania wskaźnika o którym mowa w pkt. 1.

Odpowiednie zarządzanie aktywami i pasywami Banku jest istotne z punktu widzenia dwóch zasadniczych funkcji, a mianowicie – minimalizowania ryzyka, przy jednoczesnym utrzymaniu założeń rentowności poprzez tworzenie odpowiedniej struktury aktywów i pasywów. Istotne jest, aby strategia inwestycyjna uwzględniała różny stopień płynności, rentowności oraz wagę ryzyka aktywów, tak aby w razie konieczności zapewnić możliwość finansowania nieprzewidzianych zobowiązań z równoczesnym uwzględnieniem spełniania poszczególnych norm płynnościowych, w szczególności nadzorczych miar płynności, LCR oraz NSFR. W związku z tym Bank dokonuje dywersyfikacji aktywów w zakresie nadwyżek finansowych.

Poziom ryzyka w sferze płynności nie stanowił zagrożenia dla terminowej spłaty zobowiązań. Struktura oraz skala niedopasowania terminów zapadalności/wymagalności aktywów i pasywów utrzymywała się na stabilnym poziomie. Wskaźniki płynności aktywów kształtowały się w 2021 roku na bezpiecznym poziomie a zgromadzone depozyty stabilne zabezpieczały w pełni portfel kredytowy. Bank spełniał normy płynności oraz utrzymywał wskaźnik płynności do 30 dni – LCR na wymaganym poziomie. Ryzyko utraty zdolności do terminowego wywiązania się z bieżących i przyszłych zobowiązań kształtowało się na akceptowalnym przez Bank poziomie.

Wskaźnik płynności, liczony według podstawowych terminów zapadalności i wymagalności utrzymywał się na stabilnym poziomie. Depozyty stabilne kształtowały się na poziomie 85,82%.

Zgromadzone przez Bank stabilne środki obce zabezpieczały w pełni portfel kredytowy. Poziom finansowania kredytów depozytami stabilnymi wynosił na dzień 31.12.2021r. ok. 198,18%. Bank posiadał stabilne źródła finansowania, które umożliwiały finansowanie zarówno działalności bieżącej jak i w dłuższym okresie czasu.

Zarządzanie ryzykiem kapitałowym

Celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich uznanych kapitałów własnych Banku, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Opis systemów identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania ryzyka

Podstawowym założeniem Banku było utrzymanie łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie co najmniej 10,50% oraz współczynnika kapitału Tier I na poziomie 8,50% przy zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą Banku tempie przyrostu aktywów ważonych ryzykiem.

Głównym źródłem pozyskania kapitałów w Banku jest zysk netto.

Alokacja kapitałów Banku na poszczególne rodzaje ryzyk odbywa się zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE oraz „Instrukcją oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Środzie Śląskiej”.

Proces szacowania wysokości kapitału niezbędnego do pokrycia wszystkich istotnych rodzajów ryzyka (kapitał wewnętrzny) odbywa się w następujących etapach

- określenie całkowitego wymogu kapitałowego na pokrycie minimalnych wymogów kapitałowych z tyt. poszczególnych rodzajów ryzyk – w miesięcznych okresach sprawozdawczych;
- szacowanie wymogów wewnętrznych z tyt. poszczególnych rodzajów ryzyka, które Bank uznał za istotne nie w pełni ujętych w minimalnych wymogach kapitałowych oraz wewnętrznych wymogów kapitałowych z tyt. poszczególnych rodzajów ryzyk – w kwartalnym okresie sprawozdawczym.
- określenie ryzyk istotnych występujących w Banku w ramach zarządczego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych – co najmniej raz w roku.

Alokacja kapitału na wszystkie istotne rodzaje ryzyka ma na celu zapewnienie właściwego procesu zarządzania ryzykiem oraz wskazanie akceptowalnego poziomu ryzyka wyrażonego w postaci limitów na poszczególne jego rodzaje. Wysokość tych limitów wyznacza akceptowalny apetyt na ryzyko i ustalony jest w „Polityce kapitałowej Banku Spółdzielczego w Środzie Śląskiej”

System informacji zarządczej w ramach ryzyka kapitałowego obejmuje:

1. W okresach kwartalnych dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku
  - Analiza z oceny adekwatności kapitałowej zawierająca: wyliczenie dodatkowych wymogów kapitałowych, wskaźnik dźwigni finansowej, analiza limitów w zakresie polityki kapitałowej, zestawienie wysokości uznanych kapitałów własnych Banku.
2. W okresach rocznych dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku:
  - Ocena procesu szacowania wymogów wewnętrznych.

- Raport z przeprowadzonych testów warunków skrajnych

Zarządzanie ryzykiem biznesowym

Celem strategicznym w zakresie ryzyka biznesowego jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia i postępów strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym oraz pomiar wrażliwości banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku stwierdzenia nadmiernej ekspozycji na zmianę poziomu ryzyka wynikającą ze zmian sytuacji zewnętrznej.

Opis systemów identyfikacji, pomiaru, monitorowania i raportowania ryzyka

Ryzyko biznesowe to ryzyko nie osiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu zmian

w otoczeniu, będące pochodną pozostałych ryzyk. Ryzyko biznesowe obejmuje ryzyko cyklu koniunkturalnego, ryzyko strategiczne, ryzyko wyniku finansowego oraz ryzyko zmian warunków makroekonomicznych.

Ryzyko biznesowe zostało zdefiniowane w Banku jako ryzyko nie osiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu zmian w otoczeniu, będące pochodną pozostałych ryzyk, zarządzane z procesie planowania. W związku z przyjętą definicją limity ograniczające ryzyko biznesowe zawierają się w limitach ograniczających poziom pozostałych ryzyk, uznanych w Banku za istotne, w tym:

1. Kredytowe (w tym rezydualne i koncentracji);
2. Rynkowe, ze względu na skalę działalności handlowej rozumiane jako walutowe oraz
3. Stopy procentowej w księdze bankowej;
4. Operacyjne (w tym braku zgodności);
5. Płynności i finansowania;
6. Kapitałowe (ryzyko niewypłacalności);

Monitorowanie ryzyka biznesowego polega na:

1. Miesięcznej analizie sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku, w tym zestawienie wskaźników ogólnego poziomu ryzyka Banku – analiza wykonania podstawowych wielkości planu ekonomiczno-finansowego, takich jak: marża odsetkowa, współczynnik kapitałowy, koszty, przychody, wskaźnik jakości kredytów, poziom obliża kredytowego, w tym zagrożonych oraz rezerw celowych i innych sporządzanych przez Głównego Księgowego.
2. Kwartalnej analizie realizacji założeń planu finansowego;
3. Ocenie wyników testów warunków skrajnych;

4. Corocznej ocenie postępów strategii i realizacji zadań wynikających z planów dotyczących realizacji strategii, w tym: oceny zmian otoczenia mogących wpływać na realność osiągnięcia celów strategii – dokonywanej w ramach Sprawozdania z realizacji założeń strategii Banku;

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU O ZAKRESIE UJAWNIEŃ.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Środzie Śląskiej niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Informacji dotyczące ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń i innych informacji podlegających ujawnieniu zgodnie z art. 431-455 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. oraz art. 111a ust. 4 Ustawy Prawo bankowe według stanu na dzień 31 grudnia 2021r. są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu ryzyka i strategii działania Banku.

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Data	Podpis
1.	Małgorzata Hryńczak	Prezes Zarządu	22.07.2022r.	
2.	Krzysztof Kwiatkowski	Wiceprezes Zarządu	22.07.2022r.	
3.	Katarzyna Sznajdrowska	Członek Zarządu ds.finansowo-księgowych	22.07.2022r.	

Zaaprobował:

Lp.	Treść	Stanowisko	Imię i nazwisko	Data zaaprobowania	Podpis
1.	Dane o charakterze ilościowym, które podlegają weryfikacji z danymi wynikającymi z rocznego sprawozdania finansowego Banku	Członek Zarządu ds. finansowo-księgowych	Katarzyna Sznajdrowska	22.07.2022r.	
2.	Członek Zarządu nadzorujący komórkę organizacyjną sporządzającą informację	Prezes Zarządu	Małgorzata Hryńczak	22.07.2022r.	

Niniejszą Informację przygotowała i opracowała:

Lp.	Imię i nazwisko	Stanowisko	Data	Podpis
1.	Katarzyna Sznajdrowska	Analityk zarządzania ryzykami / Stanowisko ds. zgodności	22.07.2022r.	